

Державні закупівлі ліків: пацієнтський контроль (інструкція для сміливців)

Автори: Інна Бойко, Ольга Стефанишина, Дмитро Шерембей, за участі Ольги Юрчишин (БФ «Дорадча рада спільнот з питань доступу до лікування в Україні», ЮКАБ)

Рецензенти: Вікторія Тимошевська (МФ «Відродження»), Віталій Шабунін (ГО «Центр протидії корупції»), Сергій Кондратюк (ВБО «Всеукраїнська мережа ЛЖВ»), Андрій Марусов (Transparency International, Україна)

«Не бійся, Я тобі поможу!»

(Ісаїя 41:13)

Що таке тендер? Більшість українців, мабуть, відповідь: «розпил», «дерибан». Адже саме такими словами звикли характеризувати тендери (особливо державні) в нашій державі. Це про термін, покликаний навпаки привнести конкуренцію та чесність в процес закупівель.

Проблема, на жаль, полягає в тому, що більшість людей не асоціюють себе з бюджетом чи державними коштами. Це якісь «державні» гроші, які звідкись беруться та кимось крадуться. Мало хто розуміє, що йдеться про їх власні гроші, які крадуться з їх власної кишені і це, що треба закладати в основу будь-якої боротьби за прозорість тендерів.

Мало хто з українців знає, що держава в особі Міністерства охорони здоров'я України (МОЗ) витрачає досить немалі кошти на закупівлю ліків для своїх громадян: щорічно це близько 3,13 млрд грн. на лікування та діагностику, за які потенційні онкохворі, ВІЛ-інфіковані, хворі на цукровий діабет, серцево-судинні захворювання, розсіяний склероз, нефрологічні захворювання, гемофілію і туберкульоз повинні отримувати безкоштовні препарати в лікарні. Діти з такими захворюваннями як муковісцидоз, гепатити, церебральний параліч, аутизм, ниркова недостатність, хвороба Гоше та мукополісахаридоз, онкологічні та онкогематологічні захворювання, нанізм повинні гарантовано пролікуватися в закладах охорони здоров'я. За це їхні батьки щомісяця сплачують левову частку своєї зарплатні в якості податків до Державної скарбниці.

«Чого ви лізете до наших тендерів?» - неодноразово питали активістів пацієнтських організацій представники МОЗу різного калібру. Для їх проведення Міністерство утримує цілий апарат за державний кошт, створюючи різні групи, комісії та підгрупи. Їхня декларована мета – провести тендери і закупити ліки для українських громадян. Реально ж – зробити все можливе, щоб поважні міністри та їх найближчі підлеглі заробили собі на вілли, автомобілі та навчання своїх дітей у кращих університетах світу, звичайно ж закордоном. Головне слово у всій цій зв'язці – НАШІ. Так от – не ваші, а наші. Адже саме ми, пересічні українці, є платниками податків, за рахунок яких закуповуються ліки та утримується весь Міністерський апарат. Ми є ВАШИМИ роботодавцями, і тому ми МАЄМО право питати, на що витрачаються наші гроші.

І якщо корупція в чистому вигляді присутня в Україні всюди – від моменту влаштування дитини в дитсадок до отримання місця на кладовищі, і до цього вже звикли, як до снігу на початку квітня – неприємно, але неминуче. То для смертельно хворих українців корупція в медицині – це смерть. Може, саме тому люди, що живуть з ВІЛ, в Україні і стали тією рушійною силою, що почала зрушувати з мертвої точки корупційну машину Міністерства охорони здоров'я 12 років тому. Бо їм вже точно не було чого втрачати. І самі пацієнти примусили чиновників красти на ліках майже в тридцять разів менше, ніж це було на початку. Тим самим збільшивши кількість людей, що отримали лікування. А значить вижили в цій країні.

Десятирічний Данилко із Запоріжжя ніколи в житті не дізнається, чому він раптово став почуватися набагато краще. У нього перестав боліти живіт щодня, і мама повезе його влітку на море – вперше в житті! Тетяна з Тернополя, в якої нещодавно виявили ВІЛ, і яка одразу ж отримує життєво необхідні ліки в Центрі СНІДу, також навряд чи зрозуміє причину... Адже всі українці звикли: в лікарнях України треба купувати навіть туалетний папір і пакети для сміття, звикли, що безкоштовного немає нічого.

Так от – є, і має бути. Це наше право, записане в Конституції України, на безкоштовну медицину, за яку ми платимо податки цій державі.

Ця брошура – інструкція для небайдужих сміливців – пацієнтів та активістів про те, як рятувати людські життя за допомогою боротьби з корупцією в медицині, про те, як не давати чиновникам купувати нові машини за рахунок наших життів. І відповідь – чому Данилко з муковісцидозом і Тетяна з ВІЛ-інфекцією будуть жити і лікуватися в Україні безкоштовно. Неможливе – можливо. Варто лише спробувати.

Ольга Стефанишина

Дана пам'ятка призначена для представників недержавних організацій, які опікуються хворими людьми та хочуть контролювати прозорість і ефективність використання коштів, закладених у бюджет для лікування.

У державному бюджеті, основному фінансовому документі країни, закладаються кошти на фінансування усіх бюджетних програм, зокрема, на виконання програм у сфері охорони здоров'я.

Згідно із законом «Про державні закупівлі», МОЗ зобов'язаний публікувати річний план закупівель, відповідно до встановленого зразка (затвердженого [наказом №922](#) Міністерства економіки) [на сайті Міністерства охорони здоров'я](#). Складає і затверджує план річних закупівель комітет з конкурсних торгів, переважно, на початку року. План повинен містити назву предмету закупівлі, код бюджетних коштів, очікувану вартість предмету закупівлі, орієнтовний початок проведення процедури закупівлі.

Етапи державних закупівель можна зобразити такою схемою:

I етап — збір потреб від регіонів

Збір потреб від регіонів проводиться згідно з розробленими та затвердженими наказами МОЗ методиками розрахунку потреб (приклади розрахунків потреб [в протитуберкульозних препаратах](#), в [антиретровірусних препаратах](#)) у липні-серпні року, який передує закупівлям. Дані зборів акумулюються в місцевих державних закладах медицини і передаються до МОЗ.

За спостереженнями пацієнтських організацій, часто ці цифри занижені, що дає змогу звітувати державі про виконання національних програм. Для проведення адвокаційної діяльності ЮКАБ використовує дані міжнародних організацій (ВООЗ, ЮНЕЙДС).

II етап — формування номенклатури

Щороку, згідно з алгоритмом процедур державних закупівель, ще в 4-му кварталі року, який передує закупівлям, повинно здійснюватися формування номенклатури лікарських засобів і виробів медичного призначення, що підлягає закупівлі в межах державної програми.

Номенклатуру розробляє комісія з розробки вихідних даних, до складу якої входять спеціалісти МОЗ та залучені експерти з лікування захворювань, за згодою можуть бути включені представники громадських організацій. Пропозиції кандидатур від НУО надсилаються в кінці листопада - на початку грудня до МОЗ України. Склад комісії затверджується [наказом МОЗ](#) і анонсується на сайті міністерства.

Навіть на етапі формування номенклатури пацієнти можуть втрутитися в процес закупівель. Як приклад, можемо навести ситуацію, яка склалась у закупівлі препаратів для лікування муковісцидозу. У грудні 2012 року до ЮКАБу звернулися батьки дітей, хворих на муковісцидоз — рідкісне вроджене захворювання, при якому діти пожиттєво повинні вживати ферментні ліки. Батьки були занепокоєні тим, що МОЗ збирається закуповувати генеричний препарат, який не підходить їхнім дітям (за тривалими спостереженнями батьків погано переноситься та викликає побічні реакції) та має маленьке дозування, що змусить дітей приймати десятки таблеток.

Фото з прес-конференції ЮКАБу «30 пігулок на день повинні пити українські діти через корупцію в МОЗі», 11.03.2013

Фото з прес-конференції ЮКАБу «30 пігулок на день повинні пити українські діти через корупцію в МОЗі», 11.03.2013

оригінальний препарат. До того ж, і через активність пацієнтів у МОЗі було створено спеціальну комісію, яка розслідує якість генеричного препарату. До цієї групи увійшли представники пацієнтських організацій.

У січні 2013 року ЮКАБ ініціював медіа розголос ситуації. Не зважаючи на обіцянку долучити пацієнтів до процесу закупівлі ліків, МОЗ цього не зробило. І тендерна документація була прописана під перемогу генеричного препарату. У березні 2013 року, в переддень розкриття конвертів, ЮКАБ ініціював прес-конференцію за участі батьків і дітей, хворих на муковісцидоз, де батьки звернулися до міністра охорони здоров'я з проханням закупити саме той препарат, який може допомогти їхнім дітям, а не витратити державні кошти на непотрібні ліки. Даний захід мав суспільний резонанс (18 виходів ЗМІ, з них 5 відеосюжетів в новинах на телебаченні). Завдяки тиску громадськості корумпований тендер не відбувся, оскільки заявку подав лише один учасник. Виробник неякісних ліків, проти яких виступав ЮКАБ та батьки хворих дітей, наразі відмовився від участі в тендері.

Це яскраво свідчить про величезну силу спільної роботи громадськості, пацієнтів та журналістів. На повторному тендері переміг

Представники пацієнтських організацій можуть бути своєрідним «каталізатором» подій, коли засідання комісій не проводиться вчасно або взагалі не збирається. Зокрема, у 2012 році при затримці оголошення тендерів на закупівлю АРВ-препаратів, ЮКАБом було мобілізовано партнерів для проведення прес-конференції 11-го квітня 2012 року, присвяченої актуалізації термінового оголошення тендерів. За результатами прес-конференції розпочалася активна робота МОЗу з підготовки документації для оголошення тендерів.

Фото з прес-конференції «Пацієнти принесли в МОЗ граблі», 11.04.2012

Фото з прес-конференції «Пацієнти принесли в МОЗ граблі», 11.04.2012

У своїй роботі [комісія з розробки вихідних даних](#):

- враховує для роботи з формування номенклатури лікарських засобів завдання і заходи державних цільових програм, згідно з якими закуповуються ліки;
- керується переліком лікарських засобів вітчизняного та іноземного виробництва, що можуть закуповувати заклади та установи охорони здоров'я;
- використовує протоколи та стандарти надання медичної допомоги за різними захворюваннями;
- та керується іншими документами, які затверджені [Порядком підготовки та затвердження рішення Комісії МОЗ з розробки вихідних даних](#).

III етап — робота Постійної робочої групи з питань профільного супроводу державної закупівлі лікарських засобів

Наступний етап — засідання Постійної робочої групи МОЗ з питань профільного супроводу державної закупівлі лікарських засобів (*далі — Постійна робоча група*), дана група складає інформацію про необхідні технічні, якісні та кількісні характеристики предмету закупівлі (медико-технічні (технічні) вимоги) лікарських засобів для лікування хворих.

Типовий порядок денний засідання Постійної робочої групи включає:

1. Обґрунтування проведення закупівлі
2. Визначення предмету закупівлі
3. Вимоги до предмету закупівлі

4. Вимоги до постачальника
5. Підписання протоколу

Необхідна інформація для учасників-пацієнтів чи громадських активістів перед засіданням Постійної робочої групи:

- Знання клінічних протоколів (стандартів) лікування
- Статистичні дані потреб від регіонів
- Сума, закладена в державній програмі лікування даного захворювання
- Перелік виробників ліків/медичних препаратів
- Інформація щодо форми випуску та дозування лікарського препарату і зручності його вживання пацієнтами

Додатково:

- На засідання краще залучити додатково представника незалежного ЗМІ
- Якщо очікується тиск з боку інших членів робочої групи — мати з собою диктофон.

При **обґрунтуванні проведення закупівлі** важливо порівняти суму, зазначену в державному бюджеті, із сумою, зазначеною в державній програмі (якщо така є). Інформацію щодо конкретних цифр в бюджеті і програмі важливо отримати заздалегідь (рекомендований інструмент — [депутатське звернення](#)).

Загроза: кількість препаратів в запитах регіонів може бути значно нижчою від реальної потреби або підганятись під виділений/скорочений бюджет. На цьому етапі для пацієнтів украї важливо організувати контроль збору потреб з регіонів через перемовини з МОЗом, а також контактування з лікарями, відповідальними за фіксацію потреб на місцях. Пацієнтам потрібно організувати тиск на лікарів задля відображення реальної потреби в ліках, і задекларувати це МОЗу на етапі збору потреб. Для співпраці з лікарями рекомендовано використовувати регіональні пацієнтські мережі/осередки. Якщо такого доступу до лікарів немає, рекомендована співпраця з фармацевтичними компаніями, які також зацікавлені у відображенні реальної потреби на закупівлю ліків за кошт держави. При **визначенні предмету закупівлі** формується інформація про лікарські засоби, які планують закупуватися, їхня форма випуску, дозування, орієнтовна ціна та кількість.

Приклад — інформація з протоколу закупівлі АРВ-терапії у 2012 році на виконання «Загальнодержавної програми забезпечення профілактики ВІЛ-інфекції, лікування, догляду та підтримки ВІЛ-інфікованих і хворих на СНІД на 2009-2013 роки» — назва засобу, форма випуску, дозування, орієнтовна ціна та потрібна кількість одиниць препарату для проведення закупівлі.

Після засідання робочої групи всіма присутніми підписується **протокол засідання**.

№ з/п	Міжнародна назва лікарського засобу	Відповідність постанові КМУ від 05.09.1996 №1071 (Код АТХ)	Форма випуску	Дозування	Орієнтовна ціна за од., грн.	Кількість (од.)	Вартість (грн.)
1	Абакавір	J05A F06	табл.	300 мг	7,685	2239369	17 209 550,77
2	Абакавір	J05A F06	розчин для перорального застосування	20мг/мл	2,06	2031960	4 185 837,60
3	Дарунавір	J05A E	табл.	300 мг	37,50	120840	4 531 500,00
4	Диданозин	J05A F02	капс.	400 мг	7,40	8670	64 158,00
5	Диданозин	J05A F02	капс.	250 мг	7,0	3780	26 460,00
6	Зидовудин	J05A F01	капс.	100 мг	5,35	322763	1 726 782,05

Якщо ваша думка не збігається з більшістю групи, її необхідно описати з позначкою «окрема думка», докладно зазначивши причини. Наприклад, пацієнти можуть бути незгодними із дозуванням препарату, який закуповуватиметься за кошт Держбюджету, або зі списком препаратів – деякі закупівлі базуються на застарілих методах лікування і включають ліки, які вже давно не вживаються в інших країнах. Також пацієнти можуть і повинні висловлювати потреби в новітніх формах препаратів.

Загроза: ваш підпис може «випадково» бути останнім і загубитися. Щоб цього уникнути, бажано вписувати вашу окрему думку між експертами.

Ви маєте право отримати копію протоколу з усіма підписами, яку, в разі потреби, можна поширити в ЗМІ та серед інших громадських та пацієнтських організацій.

У грудні 2012 року ЮКАБ ініціював підписання [резолуції круглого столу «Прозорість тендерних закупівель»](#), яку, зокрема, підписав і представник Міністра охорони здоров'я, щодо необхідності включення пацієнтів в усі комісії, що передують та супроводжують державні закупівлі ліків, та необхідності оголошення тендерних закупівель до 28 лютого і вчасності поставок ліків у регіони.

Як наслідок підписання резолюції, пацієнти у 2013 році офіційно включені до п'яти номенклатурних комісій з розробки вихідних даних. Також у 2013 році, на відміну від минулих років, тендери на закупівлю антиретровірусних, протитуберкульозних та онкологічних препаратів відбулися на три місяці раніше.

IV етап — проведення конкурсних торгів

Для організації та проведення процедури закупівлі [наказом МОЗ](#) створюється комітет конкурсних торгів, до складу якого входить не менше п'яти осіб від замовника (МОЗ), які пройшли навчання з питань організації та проведення закупівель.

На [сайті](#) державних закупівель України, на сайті МОЗ та в інформаційному бюлетені «Вісник державних закупівель» публікується оголошення про проведення процедури закупівель, оголошується предмет закупівлі, вказана відповідальна за процедуру особа, яка надає документацію конкурсних торгів; описана потрібна документація, вказується термін поставки і строк подання документації від постачальників та **дата і час розкриття** поданих пропозицій від учасників.

У разі відсутності такої інформації на офіційному порталі МОЗ та сайті державних закупівель, члени комітету конкурсних торгів несуть адміністративну відповідальність, згідно з Кодексом про адміністративні правопорушення (ст.164).

Фото з акції ВБО «Всеукраїнська мережа ЛЖВ» – «Корупція=СМЕРТЬ», 11.10.2007

Приклад – оголошення закупівлі МОЗ у 2013 за кодом 21.20.2 — препарати фармацевтичні, інші (лікарські засоби для лікування хворих на гемофілію)

← → ↻ https://tender.me.gov.ua/EDZFrontOffice/menu/uk/purchaseStartSearch:announce_detail?id=1725962

- Звіти про укладення договорів
- Регламент та положення
- Інструкції
- Запитання-відповіді
- Новини
- Нормативно-правові положення
- Архів
- Контакти
- Наші партнери
- Графік прийому до ВДЗ
- Графік прийому до МВ

Адреса веб-порталу Уповноваженого органу: www.tender.me.gov.ua
 Адреса веб-сайту, на якому було розміщено інформацію:

Інформація про предмет закупівлі
 Галузь: Медицина та соціальна сфера
 ТРП: Товар
 Код предмету закупівлі: 21.20.2
 Предмет з класифікатору: Препарати фармацевтичні, інші
 Предмет: лікарські засоби для лікування хворих на гемофілію
 Кількість:
 Місце поставки: вул.Бориспільська, 9, с.Велика Олександрівка, Бориспільський р-н, Київська обл.
 Термін поставки: протягом 2013р.

Отримання документації
 Місце: за адресою замовника, каб.138
 Спосіб:

Забезпечення пропозицій
 банківська гарантія, депозит; лот 1 - 2000000 (два мільйони) грн., лот 2 - 330000 (триста тридцять тисяч) грн., лот 3 - 216000 (двісті шістнадцять тисяч) грн., лот 4 - 357000 (триста п'ятдесят сім тисяч) грн., лот 5 - 222000 (двісті двадцять два тисячі) грн.
 Строк надання: 90 календарних днів
 Умови надання: не повертається відповідно до ч.3 ст.24 Закону

Подання пропозицій
 Місце: за адресою замовника, каб.138
 Дата та час кінцевого строку: 01.04.2013 10:00

Розкриття пропозицій
 Місце: за адресою замовника, каб.138
 Дата та час розкриття: 01.04.2013 15:30

Додаткова інформація: заявка на отримання документації конкурсних торгів розміщена на офіційному сайті МОЗ України: www.moz.gov.ua

Інформація по лотах:

№	Опис лота	Кількість	Місце поставки	Термін поставки	Спосіб надання забезпечення	Розмір забезпечення, грн.	Кінцевий строк подання	Дата та час розкриття
1	Фактор згортання крові VIII, амп., фл., шпр., по 500 МО, 1000	15978351				2000000		

← → C https://tender.me.gov.ua/EDZFrontOffice/menu/uk/purchaseStartSearchannounce_detail?id=1725962

Графік прийому до ВДЗ
Графік прийому до МВ

ВІСНИК ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ
ANNOUNCER of the public procurement

Строк надання: 90 календарних днів
Умови надання: не повертається відповідно до ч.3 ст.24 Закону

Подання пропозицій
Місце: за адресою замовника, каб.138
Дата та час кінцевого строку: 01.04.2013 10:00

Розкриття пропозицій
Місце: за адресою замовника, каб.138
Дата та час розкриття: 01.04.2013 15:30

Додаткова інформація: заявка на отримання документації конкурсних торгів розміщена на офіційному сайті МОЗ України: www.moz.gov.ua

Інформація по лотах:

№	Опис лота	Кількість	Місце поставки	Термін поставки	Спосіб надання забезпечення	Розмір забезпечення, грн.	Кінцевий строк подання	Дата та час розкриття
1	Фактор згортання крові VIII, ампл., фл., шпр., по 500 МО, 1000 МО	15978351 МО				2000000		
2	Фактор згортання крові IX, ампл., фл., шпр., по 500 МО, 600 МО, 1000 МО, 1200 МО	2233349 МО				330000		
3	Ептаког-альфа активований (рекомбінантний фактор VIIa), ампл., фл., шпр., 2 мг (100 КМО), 5 мг (250 КМО)	20591000 МО				216000		
4	антигнпбторний коагулянтний комплекс, ампл., фл., шпр., по 500 МО, 1000 МО	549990 МО				357000		
5	фактор згортання крові VIII рекомбінантний, ампл., фл., шпр., по 500 МО, 1000 МО, 2000 МО	1340000 МО				222000		

Інші документи

Тип документу	Файл(и)
Документація конкурсних торгів або кваліфікаційна документація	13023M080550.doc

Головна » Пошук оголошень » Проведення процедур закупівель » Докладно про документ « Назад

Контакти: Державне підприємство "Зовнішторгвидав України", portal-dz@me.gov.ua

← → C https://tender.me.gov.ua/EDZFrontOffice/menu/uk/purchaseStartSearchannounce_detail?id=1725962

 Державні закупівлі
Офіційний загальнодержавний веб-портал

Вітаю,
olga.y@ucab.org.ua
« вийти з системи

УКР | РУС | ENG

Користувач
«дані користувача»

Головна » Пошук оголошень » Проведення процедур закупівель » Докладно про документ « Назад

Оголошення про заплановану закупівлю

Номер бюлетеня: 15/2 (758/2) від 21.02.2013
Номер оголошення у бюлетені: 073279

Замовник торгів
Назва: Міністерство охорони здоров'я України
Код ЄДРПОУ: 00012925
Адреса: вул.Грушевського, 7, м.Київ, 01601
Реєстраційний рахунок замовника: 35213067000021

Посадова особа замовника, уповноважена здійснювати зв'язок з учасниками
ПІБ: Осадчий Ігор Михайлович
Посада: начальник відділу державних закупівель Управління моніторингу державних цільових програм та державних закупівель, член комітету з конкурсних торгів
Телефони: (044) 253-26-08
Телефони/Факси:
Email: tender@moz.gov.ua

Процедура закупівлі: Відкриті торги

ЄДРПОУ розпорядника: 00012925
Повне найменування розпорядника: Міністерство охорони здоров'я України
Джерело фінансування: кошти державного бюджету України

Адреса веб-порталу Уповноваженого органу: www.tender.me.gov.ua
Адреса веб-сайту, на якому було розміщено інформацію:

Головна
Про веб-портал
Пошук оголошень
Проведення процедур закупівель
Результати попередньої кваліфікації
Повідомлення про акцепти
Відомості щодо рішення Уповноваженого органу
Повідомлення про відміну
Результати закупівель
Рішення органу оскарження
Міжнародні оголошення
Інші закупівлі
Пошук планів
Заяти про укладення договорів

фото з акції ВБО «Всеукраїнська мережа ЛЖВ» - «Корупція=СМЕРТЬ», 11.10.2007

На основі поданих заявок складається реєстр отриманих пропозицій. І в час, вказаний на сайті МОЗ, сайті державних закупівель України та у «Віснику закупівель» проводиться розкриття пропозицій від постачальників.

V етап – розкриття пропозицій

Згідно з Законом України «Про здійснення державних закупівель», громадський контроль забезпечується через вільний доступ до всієї інформації щодо державних закупівель – лише представники ЗМІ можуть бути присутніми на процедурі розкриття і поширити інформацію щодо переможця. Тому важливо забезпечити присутність дружніх ЗМІ або спробувати самим отримати посвідчення представника преси через НУО.

Загроза: постачальник може приводити на конкурсні торги псевдоконкурентів. Часто це дистриб'ютори, які завищують ціни в порівнянні з даним постачальником, або не до кінця чи з помилками заповнюють тендерну документацію, чим унеможливають свою участь у даній закупівлі, в результаті чого залишається один переможець.

Згідно зі ст.30 Закону про державні закупівлі, замовник може скасувати конкурсні торги та визнати їх такими, що не відбулись, якщо :

- Відбулось виявлення факту змови учасників;
- Відбулось порушення порядку публікації оголошення про проведення процедури закупівлі, акцепту, оголошення про результати процедури закупівлі, передбаченого Законом;

- Якщо до оцінки допущено пропозиції менше, ніж двох учасників (так сталося у випадку з закупівлями препаратів для лікування муковісцидозу у 2013 році);
- Ціна найбільш вигідної пропозиції перевищує суму, яка передбачена замовником (МОЗом).

Про це повідомляється протягом трьох робочих днів всім учасникам і оприлюднюється на веб-порталі МОЗ.

VI етап – акцепт пропозиції

Не пізніше, ніж через 20 робочих днів після розкриття конкурсних пропозицій, приймається рішення щодо переможця і йому висилається акцепт пропозиції конкурсних торгів (тобто — офіційне погодження з умовами постачальника). Всім іншим учасникам надсилається повідомлення про результати торгів. Договір з переможцем-постачальником укладається не раніше, ніж через 14 днів після оголошення переможця і не

Фото з акції ВБО «Всеукраїнська мережа ЛЖВ» - «Корупція в моді», 17.09.2009

Фото з акції ВБО «Всеукраїнська мережа ЛЖВ» - «Корупція в моді», 17.09.2009

пізніше, ніж за 30 днів.

За наявності порушень у процедурі закупівлі можна звернутись до Антимонопольного комітету, який створює постійно діючу колегію з розгляду скарг про порушення.

У пацієнтських організацій та ЗМІ є два тижні (14 днів) для того, щоб заявити про факт корупції в процесі державних закупівель.

Пацієнти виборюють своє право на ліки-а, отже, на життя (приклад роботи ЮКАБу у 2012 році)

У 2012 році графіки державних закупівель були затверджені з запізненням. У березні ще не було відомо про закупівлі препаратів у сфері ВІЛ/СНІДу. ЮКАБом було мобілізовано партнерів для проведення прес-конференції 11 квітня 2012 року, яка була присвячена актуалізації термінового оголошення тендерів. Прес-конференція «Пацієнти подарують Богатирьовій почесні тендерні граблі» відбулася за участі партнерів з фонду «Розвиток України», Опікунської ради ОХМАТДИТу, Всеукраїнського товариства гемофілії, ВБО «Всеукраїнська мережа ЛЖВ» та БО «Запорука». Учасниками прес-конференції стали пацієнти, які живуть із захворюваннями або їх родичі (хворий на ВІЛ/СНІД, туберкульоз, мама дитини з онкологією та хворий на гемофілію).

За результатами прес-конференції розпочалася активна робота МОЗу з підготовки документації для оголошення тендерів. Представники ЮКАБу були членами номенклатурних комісії.

У липні почались державні закупівлі АРВ-препаратів. Після оголошення акцепту ЮКАБ провів порівняння цін, за якими закуповує ліки ВБО «Мережа ЛЖВ» та МОЗ України. Ціни на закупівлю ліків МОЗу були завищені в 1,5 – 2 рази, а на деяких позиціях навіть втричі. Загальна сума перевитрачання державних коштів складала близько 37 млн. грн. Маючи цю інформацію, ЮКАБ звернувся до спеціалізованого антикорупційного інтернет-видання «Наші гроші», яке опублікувало статтю [«Вибір Богатирьової: вбити не можна – вкрати»](#).

Порівняльна таблиця цін на АРВ-препарати, закуплені Міністерством охорони здоров'я та ВБО «Всеукраїнська мережа ЛЖВ» у 2012 році

Препарат	Ціна за одну таблетку		В скільки разів завищена ціна МОЗ
	МОЗ	Мережа ЛЖВ	
Зидовудин (AZT) 300 мг +Ламівудин (ЗТС) 150 мг №60	\$0,19	\$0,153	1,22
Ефавіренц 200 мг №90	\$0,16	\$0,083	1,87
Ефавіренз 600 мг №30	\$0,50	\$0,162	3,05
Ламівудин (ЗТС) 150 мг №60	\$0,07	\$0,042	1,73
Тенофовір (TDF) 300 мг №30	\$0,47	\$0,364	2,28
Тенофовір 300мг+ Емтрицитабін 200 мг №30	\$0,98	\$0,475	2,05
Невірапін (NVP) 200 мг №60	\$0,11	\$0,073	1,45
Лопінавір (LPV) 200мг +ритонавір (Rtv) 50мг №120	\$0,51	\$0,531	0,96

Після публікації статті була оприлюднена реакція МОЗ, де міністерство виправдовує завищені ціни (випущений прес-реліз МОЗ). ЮКАБом було прийняте рішення мобілізувати партнерів та спільно звернутися до Міністра з пропозицією переглянути ціни у бік зменшення та підписати договори з переможцями за реалістичними цінами. Також від імені ЮКАБу було розміщено інформацію в ЗМІ про можливі зловживання, якщо держава закупить ліки за завищеними цінами. Після появи такої інформації у ЗМІ МОЗ запросив усіх підписантів відкритого листа разом із фармвиробниками, які завищили ціни, на переговори, які відбулися 3 серпня 2012 року. На зустрічі встановлено домовленість про компенсацію завищення ціни шляхом надання донації з боку фармвиробників. Через тиждень відбулася прес-конференція МОЗу, де було офіційно оголошено, які фармацевтичні компанії нададуть донацію. Загальний розмір донації складав 6,5 млн. грн. (лікування додатково 1800 пацієнтів)

Наступні етапи – підписання контракту, завезення препаратів на склад замовника та подальше розвезення їх в регіони.

Термін поставки препаратів зазначається у договорі між МОЗом та постачальником. Зазвичай постачальник сам вказує терміни, у які він здатний здійснити поставку. Цикл закупівлі з роками став налагоджений таким чином, що затримок із поставками не відбувається. У разі затримки постачання препаратів на постачальника будуть накладатися штрафні санкції з боку МОЗ: 0,1% від суми договору за кожен день затримки поставки, а через 30 днів затримки – 10% від суми договору. Тож, постачальники, виходячи з власних інтересів, намагаються не затримувати постачання препаратів.

Словник термінів

Збір потреб з регіонів - процес узагальнення та аналізу інформації, яка визначає потреби у товарах чи послугах, їх перелік та обсяг для населення адміністративно-територіальної одиниці.

Державні закупівлі – придбання замовником товарів, робіт і послуг за державні кошти в порядку, встановленому Законом «Про здійснення державних закупівель».

Вихідні дані – номенклатура (перелік) лікарських засобів, виробів медичного призначення та інших товарів, робіт і послуг, що закуповуватимуться на виконання державних цільових програм та комплексних заходів програмного характеру МОЗ України за державні кошти.

Комісія з розробки вихідних даних – група спеціалістів, склад якої затверджений наказом МОЗ та об'єднується з метою досягнення результативних показників державних цільових програм, забезпечення ефективного і раціонального використання коштів Державного бюджету.

Постійна робоча група з питань профільного супроводу державної закупівлі лікарських засобів - група, склад якої затверджений наказом МОЗ, яка створює медико-технічні вимоги предмету закупівлі.

Акцепт пропозиції – прийняття замовником пропозиції конкурсних торгів або цінової пропозиції, яку визнано найбільш економічно вигідною, та надання згоди на взяття зобов'язань на оплату предмета закупівлі або його частини (лота).

Замовники та учасники процедур закупівель повинні сприяти залученню громадськості до здійснення контролю в сфері закупівель, відповідно до законів України «Про об'єднання громадян», «Про звернення громадян» і «Про інформацію» (п.2 статті 9 Закону України «Про здійснення державних закупівель»).

Додаток 1

Депутатське звернення:

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ

№ *В/В 2305 89-13*

«23» травня 2013 р.

**Депутатське звернення
в порядку ст.16 Закону України
«Про статус народного депутата України»**

**Директору Національного інституту раку
д.мед.н., професору, почесному лікарю
України
Щепотіну І. Б.**

03022, м. Київ, вул. Ломоносова, 33/43

Шановний Ігоре Борисовичу!

Частиною 9 ст. 17 Закону України «Про статус народного депутата України», передбачено, що народний депутат має право одержати інформацію з питань, пов'язаних із здійсненням ним депутатських повноважень, від органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб, які зобов'язані надати йому таку інформацію в порядку та строки, визначені цим Законом.

Враховуючи наведене, прошу повідомити чи здійснювалась Національним інститутом раку протягом 2012 та 2013 років закупівля за бюджетні кошти препарату з діючою речовиною Гемцитабін. В разі закупівлі вказаного препарату, прошу також надати інформацію про торговельну назву, виробника та номер реєстраційного посвідчення вказаного лікарського засобу.

В свою чергу, відповідно до ч. 2 ст. 16 Закону України «Про статус народного депутата України» особи, яким адресовано депутатське звернення, зобов'язані протягом 10 днів з моменту його одержання розглянути і дати письмову відповідь.

Окремо слід зазначити, що за невиконання законних вимог народного депутата України, створення штучних перешкод у його роботі а також надання йому завідомо неправдивої інформації, передбачена кримінальна відповідальність у відповідності до ч. 1 ст. 351 Кримінального кодексу України.

Із повагою,
народний депутат України
(050) 381-96-00